

Голові разової спеціалізованої
вченої ради ДФ 20.051.218 Карпатського
національного університету імені Василя
Стефаника
доктору наук з державного управління, доценту,
професору кафедри терапії, реабілітації і
морфології Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Стовбану Миколі Петровичу

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, старшого дослідника
професора кафедри туризму, в.о. директора Навчально-наукового інституту
врядування та бізнесу Національного університету «Львівська політехніка»
Попадинця Назарія Миколайовича
на дисертаційне дослідження Івасютина Ігоря Михайловича
на тему: «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку територіальної
громади»,
подане до захисту в разову спеціалізовану вчену раду
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність обраної теми дисертації

Стрімке поширення цифрових технологій, зміна моделей взаємодії між
органами публічної влади та громадянами, необхідність оперативного прийняття
управлінських рішень і забезпечення відкритості діяльності органів місцевого
самоврядування зумовлюють суттєве зростання ролі інформаційно-
комунікативного забезпечення у розвитку територіальних громад. За сучасних
умов ефективність місцевого врядування дедалі більше визначається не лише
обсягом наявних ресурсів чи рівнем фінансової спроможності громади, а й
якістю інформаційних процесів, здатністю органів влади забезпечувати
своєчасний обмін інформацією, налагоджувати конструктивний діалог із
населенням та використовувати цифрові технології для підвищення
результативності управління.

Сучасний етап розвитку територіальних громад супроводжується суттєвим ускладненням управлінського середовища, що вимагає переходу від традиційних моделей інформування населення до комплексних інформаційно-комунікативних систем, інтегрованих у процес стратегічного управління місцевим розвитком. Водночас у діяльності багатьох органів місцевого самоврядування зберігаються проблеми фрагментарності інформаційних ресурсів, недостатньої координації цифрових сервісів, нерівномірного рівня цифрової зрілості громад, обмеженого використання сучасних аналітичних інструментів та недостатньої ефективності механізмів зворотного зв'язку з громадськістю. Це істотно знижує якість управлінських рішень, ускладнює формування партнерських відносин між владою і мешканцями та стримує впровадження сучасних підходів до публічного управління.

Особливої ваги зазначена проблематика набуває в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України, коли територіальні громади виконують значно ширший спектр функцій, пов'язаних із забезпеченням життєдіяльності населення, координацією гуманітарної допомоги, організацією взаємодії з міжнародними партнерами, реалізацією проєктів відбудови та оперативним реагуванням на кризові ситуації. За таких обставин інформаційно-комунікативне забезпечення перетворюється на один із визначальних чинників інституційної стійкості громади, її здатності ефективно координувати внутрішні процеси, підтримувати суспільну довіру та забезпечувати належний рівень публічних послуг.

Зростання ролі цифрового врядування, активне впровадження електронних сервісів, державних цифрових платформ, відкритих даних, електронної демократії, сучасних засобів електронної ідентифікації та інформаційної безпеки потребують переосмислення існуючих підходів до організації інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад. Саме тому особливого значення набувають наукові дослідження, спрямовані на формування комплексних механізмів інтеграції інформаційних, організаційних, технологічних та управлінських складових у єдину систему розвитку територіальної громади.

Тематика дослідження узгоджується з положеннями Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про електронні довірчі послуги», «Про електронні комунікації», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», а також відповідає сучасним напрямам цифрової трансформації публічного управління та розвитку електронного врядування в Україні.

З огляду на зазначене дисертаційне дослідження Івасютина Ігора Михайловича на тему «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку територіальної громади» є своєчасним, актуальним та має важливе теоретичне й практичне значення для подальшого розвитку науки публічного управління та вдосконалення діяльності органів місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації держави.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність

Дисертаційне дослідження Івасютина Ігора Михайловича характеризується високим рівнем наукової аргументованості, чіткою внутрішньою структурою та методологічною цілісністю. Робота побудована відповідно до логіки наукового дослідження: від узагальнення теоретичних засад і критичного аналізу сучасних наукових підходів до проведення комплексного дослідження сучасного стану інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад і формування практичних рекомендацій щодо його вдосконалення. Поставлена мета, визначені завдання, об'єкт і предмет дослідження перебувають у взаємозв'язку, що забезпечило послідовність викладу матеріалу та цілісність отриманих результатів.

Належний рівень обґрунтованості наукових положень забезпечується застосуванням взаємодоповнювального комплексу методів дослідження, адекватних поставленим завданням. У процесі виконання роботи автором використано системний, структурно-функціональний, порівняльний, інституційний, статистичний, графічний, експертно-аналітичний та SWOT-підходи, що дозволило всебічно дослідити функціонування інформаційно-

комунікативного забезпечення територіальних громад, оцінити його організаційні, нормативно-правові, технологічні та соціальні складові, а також визначити перспективні напрями їх модернізації.

Вагомим підтвердженням достовірності отриманих результатів є використання широкої інформаційної бази дослідження, яка охоплює законодавчі та нормативно-правові акти України, міжнародні документи, матеріали органів державної влади й місцевого самоврядування, офіційні статистичні дані, аналітичні звіти, результати сучасних наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних учених, а також практику функціонування цифрових сервісів та інформаційно-комунікативних систем територіальних громад. Залучення різнопланових джерел інформації дало можливість забезпечити комплексний характер дослідження та сформувати достатню доказову базу для запропонованих висновків.

Про належний рівень достовірності дисертаційної роботи свідчить також апробація її основних результатів у науковому середовищі. Основні положення дослідження оприлюднено на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а результати знайшли відображення у наукових публікаціях автора, що підтверджує їх наукову цінність, практичну спрямованість та відповідність сучасним напрямам розвитку науки у сфері публічного управління та адміністрування.

Важливо відзначити, що автор не обмежується описом існуючих підходів до інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, а здійснює їх критичне осмислення, виявляє наявні проблеми функціонування сучасних інформаційно-комунікативних систем, аргументовано обґрунтовує власні наукові підходи та пропонує комплекс практичних рішень щодо підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації.

Загалом зміст дисертаційної роботи, використаний методологічний інструментарій, рівень наукової аргументації та логічна завершеність сформульованих висновків дають підстави стверджувати, що представлені в роботі наукові положення, висновки й рекомендації є достатньо обґрунтованими,

достовірними та мають вагоме теоретичне і прикладне значення для розвитку публічного управління та адміністрування.

Наукова новизна, отримана в дисертаційній роботі

Наукова новизна дисертаційної роботи Івасютина Ігоря Михайловича полягає у вирішенні актуального наукового завдання щодо удосконалення теоретико-методичних і прикладних засад інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади. До найбільш вагомих результатів, що характеризують особистий внесок автора та мають наукову новизну, доцільно віднести такі:

удосконалено:

- теоретико-методичний підхід до трактування категорії "інформаційно-комунікативне забезпечення систем управління територіальними громадами", який, на відміну від існуючих, базується на комплексному поєднанні інформаційних потоків, комунікативних технологій, організаційних, технічних і нормативно-правових складових, що забезпечує формування цілісної системи підтримки управлінських рішень та взаємодії органів місцевого самоврядування з громадою;

- інтегрований механізм інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування, який, на відміну від існуючих підходів, передбачає взаємоузгоджене функціонування інформаційно-аналітичного, інтерактивно-комунікативного, організаційно-правового, нормативно-захисного та освітньо-мотиваційного блоків, що сприяє підвищенню ефективності управлінської діяльності та розвитку територіальних громад;

- методичний підхід до оцінювання соціально-економічної результативності використання інформаційно-комунікативних ресурсів територіальних громад, який ґрунтується на застосуванні інтегрального індексного оцінювання за сукупністю взаємопов'язаних напрямів цифрового розвитку та дозволяє комплексно визначати рівень цифрової зрілості громад і результативність використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у публічному управлінні;

—науково-методичний підхід до формування пріоритетних напрямів розвитку інформаційно-комунікативної взаємодії органів місцевого самоврядування з територіальною громадою, який передбачає інтеграцію цифрових сервісів, інструментів електронної демократії, сучасних комунікаційних технологій, механізмів кіберзахисту та розвитку цифрових компетентностей, що забезпечує підвищення прозорості, відкритості та ефективності місцевого врядування;

набули подальшого розвитку:

— теоретичні засади дослідження інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад шляхом систематизації наукових підходів до визначення його сутності, функцій, принципів та структурних елементів, а також уточнення співвідношення категорій інформаційного і комунікативного забезпечення у системі публічного управління;

— організаційні підходи до побудови системи інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування, що базуються на визначенні місця інформаційної функції як стратегічного ресурсу розвитку територіальної громади, обґрунтуванні необхідності координації інформаційних потоків, удосконаленні комунікативної політики та розвитку цифрової інфраструктури місцевого самоврядування;

— практичні засади модернізації техніко-технологічного забезпечення інформаційно-комунікативних систем управління територіальними громадами, які передбачають комплексне використання сучасних цифрових платформ, хмарних технологій, інструментів кібербезпеки, резервування інформаційних ресурсів та розвитку цифрової інфраструктури, що створює передумови для підвищення якості електронних послуг, стійкості інформаційних систем і наближення місцевого врядування до європейських стандартів.

Представлені результати свідчать про належний рівень самостійності проведеного дослідження, їх теоретичну та практичну цінність, а також підтверджують наявність у дисертаційній роботі наукової новизни, що відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Практичне значення одержаних результатів

Наукові результати дисертаційної роботи використані: у межах науково-дослідної роботи, у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника за темою: «Теоретико-методологічні та прикладні засади розроблення і функціонування інноваційних механізмів публічного управління та адміністрування» (номер державної реєстрації 0120U100494). Внесок автора полягає в розробці пропозицій щодо застосування інноваційних механізмів інформаційно-комунікативно забезпечення розвитку територіальної громади.

Повнота викладення основних наукових положень, висновків дослідження в опублікованих роботах

Основні результати дисертаційного дослідження Івасютина Ігоря Михайловича достатньою мірою апробовані та оприлюднені у наукових публікаціях. За темою дисертації автором опубліковано 10 наукових праць, серед яких 6 статей у наукових фахових виданнях України та 4 публікації у матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, у яких висвітлено результати апробації проведеного дослідження.

Аналіз змісту опублікованих праць свідчить, що вони комплексно охоплюють основні напрями дисертаційного дослідження: теоретико-методологічні засади інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, питання формування інтегрованих механізмів інформаційної взаємодії органів місцевого самоврядування, розвиток цифрової інфраструктури, удосконалення інформаційно-комунікативних процесів та практичні аспекти модернізації системи місцевого врядування в умовах цифрової трансформації. Таким чином, результати дослідження висвітлено послідовно, без суттєвих прогалин між окремими етапами виконання дисертаційної роботи.

Важливо, що опубліковані праці не дублюють одна одну за змістом, а відображають поступове формування авторської наукової концепції та логіку розвитку дослідження: від обґрунтування теоретичних положень до розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення інформаційно-комунікативного

забезпечення розвитку територіальних громад. Матеріали конференцій підтверджують належну апробацію результатів дослідження у фаховому науковому середовищі, а статті у наукових виданнях забезпечують повне висвітлення основних положень, що виносяться на захист.

Заслуговує на позитивну оцінку і той факт, що у працях, підготовлених у співавторстві, чітко визначено особистий внесок здобувача, а до дисертації включено лише ті результати, які отримані ним самостійно та безпосередньо пов'язані з тематикою виконаного дослідження.

Отже, кількість, рівень та зміст наукових публікацій Івасютина Ігоря Михайловича є достатніми для належного висвітлення основних результатів дисертаційної роботи, а також повністю відповідають встановленим вимогам щодо апробації та опублікування результатів дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Структура та зміст дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Івасютина Ігоря Михайловича має чітку, логічно вибудовану структуру, що повною мірою відповідає меті, завданням та загальній концепції дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Побудова дисертації забезпечує послідовне розкриття досліджуваної проблематики – від формування теоретико-методологічних засад інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад до розроблення практичних рекомендацій щодо його вдосконалення в сучасних умовах цифрової трансформації публічного управління.

У вступі автором належним чином обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено ступінь її наукового опрацювання, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, розкрито методологічну основу роботи, визначено наукову новизну, практичне значення отриманих результатів, наведено інформацію щодо апробації результатів дослідження, публікацій автора та особистого внеску здобувача.

У першому розділі дисертації досліджено теоретичні та методологічні засади інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад. Автором проаналізовано сучасні наукові підходи до трактування інформаційно-комунікативного забезпечення, уточнено зміст відповідного понятійно-категоріального апарату, визначено роль інформаційних і комунікаційних процесів у системі публічного управління, а також розкрито особливості розвитку цифрового врядування та сучасних комунікаційних механізмів у діяльності органів місцевого самоврядування. Важливою складовою розділу є систематизація функцій, принципів та структурних елементів інформаційно-комунікативного забезпечення як основи ефективного розвитку територіальних громад (с. 30-84).

Другий розділ присвячено комплексному аналізу сучасного стану інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад. Автором здійснено оцінювання функціонування інформаційних систем органів місцевого самоврядування, досліджено рівень цифровізації управлінських процесів, проаналізовано використання електронних сервісів, сучасних комунікаційних платформ та інструментів взаємодії з громадськістю. Значну увагу приділено виявленню проблем, що стримують розвиток інформаційно-комунікативної діяльності територіальних громад, а також оцінюванню впливу цифрових технологій на підвищення ефективності місцевого врядування, відкритості діяльності органів влади та якості надання публічних послуг (с. 85-128).

У третьому розділі обґрунтовано перспективні напрями вдосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад. Запропоновано комплекс практичних рекомендацій щодо модернізації інформаційної інфраструктури органів місцевого самоврядування, розвитку цифрових сервісів, удосконалення механізмів інформаційної взаємодії між владою та громадськістю, підвищення рівня цифрових компетентностей посадових осіб і забезпечення інформаційної безпеки. Окрему увагу приділено формуванню інтегрованого механізму інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальних громад, що поєднує організаційні, технологічні, інформаційні та управлінські складові й спрямований на

підвищення результативності діяльності органів місцевого самоврядування (с. 129-175).

Висновки дисертаційної роботи є логічним підсумком проведеного дослідження, відображають основні наукові результати та повністю узгоджуються із поставленою метою і визначеними завданнями. Зміст роботи характеризується послідовністю викладу, належним рівнем наукової аргументації, взаємозв'язком між окремими розділами та практичною спрямованістю отриманих результатів. Загалом дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, у якому комплексно вирішено важливе науково-практичне завдання щодо розвитку інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад в умовах сучасної цифрової трансформації публічного управління.

Відсутність порушень академічної доброчесності

Аналіз дисертації Івасютина Ігора Михайловича засвідчив відсутність у ній проявів академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації результатів дослідження. Автор коректно дотримується вимог академічної доброчесності, правил цитування та посилання на використані джерела, належним чином оформлюючи запозичення відповідно до чинних наукових стандартів. Дисертаційна робота є самостійною, оригінальною науковою працею, що не містить порушень принципів академічної доброчесності.

Мова та стиль викладення результатів

Дисертація Івасютина Ігора Михайловича виконана державною мовою. Текст дисертації викладено у науковому стилі, чітко, грамотно та логічно. Робота характеризується єдністю форми і змісту, внутрішньою структурною узгодженістю та послідовністю викладу матеріалу. Наукова новизна, висновки, пропозиції та рекомендації є достатньо обґрунтованими, логічно аргументованими та супроводжуються належним аналітичним і методичним матеріалом, що свідчить про високий рівень наукової культури автора.

Дискусійні положення дисертації та зауваження щодо її змісту

Наукові результати дисертаційного дослідження, викладені в роботі Івасютина Ігора Михаловича, у цілому є вагомими, теоретично обґрунтованими та мають практичне значення. Водночас, попри безперечні переваги, дисертація містить окремі положення, що мають дискусійний характер і потребують додаткового уточнення або поглиблення, зокрема:

1. У роботі достатньо ґрунтовно досліджено сучасні інформаційно-комунікативні механізми та принципи розвитку територіальних громад, однак питання функціонування системи кризових комунікацій висвітлено фрагментарно (с. 50-55). Зважаючи на сучасні умови воєнного стану, доцільно було б більш детально розкрити особливості організації інформаційної взаємодії органів місцевого самоврядування з населенням під час надзвичайних ситуацій, а також механізми оперативного інформування та координації дій у кризових умовах.

2. У підрозділі 1.2 (с. 48-66) автором комплексно досліджено механізми, форми та методи інформаційно-комунікативного забезпечення органів місцевого самоврядування. Однак, окремої уваги потребує більш чітке визначення умов та критеріїв вибору окремих механізмів і комунікативних інструментів залежно від типу управлінської ситуації, рівня розвитку територіальної громади та характеру інформаційної взаємодії. Це дозволило б конкретизувати рекомендації щодо їх практичного застосування.

3. На с. 68-84 автором здійснено ґрунтовний аналіз нормативно-правового забезпечення інформаційно-комунікативної взаємодії органів місцевої влади з громадою. Поряд із цим доцільно було б більш детально розкрити практику реалізації зазначених нормативно-правових актів у діяльності територіальних громад, зокрема типові проблеми їх застосування на місцевому рівні. Це дозволило б більш повно оцінити ефективність практичного впровадження законодавчих положень.

4. У роботі достатньо обґрунтовано необхідність цифрової трансформації інформаційно-комунікативного забезпечення територіальних громад (ст. 156-160). Однак, поза належною увагою залишилися перспективи використання

сучасних інтелектуальних технологій, зокрема штучного інтелекту, прогнозової аналітики та технологій оброблення великих масивів даних (Big Data) для підтримки прийняття управлінських рішень. Розширення дослідження у цьому напрямі дозволило б поглибити інноваційну складову дослідження.

5. Автором обґрунтовано напрями оптимізації техніко-технологічного забезпечення інформаційно-комунікативної системи управління територіальною громадою (с. 163-174). Водночас доцільно було б більш детально розкрити питання поетапної модернізації наявної цифрової інфраструктури з урахуванням різного рівня ресурсної забезпеченості територіальних громад. Це дало б можливість чіткіше обґрунтувати пріоритетність упровадження окремих технологічних рішень залежно від спроможності територіальної громади.

Разом із тим наведені дискусійні положення та висловлені зауваження мають рекомендаційний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не знижують наукової новизни, теоретичної та практичної цінності одержаних результатів і можуть бути враховані автором у подальшій науковій діяльності.

Загальний висновок про дисертацію

Вивчення та аналіз дисертаційної роботи Івасютина Ігоря Михайловича дали змогу зробити висновок, що за своїм змістом, теоретичним рівнем і практичною значущістю дисертація є завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання щодо обґрунтування теоретико-методичних засад та розроблення практичних рекомендацій з удосконалення інформаційно-комунікативного забезпечення розвитку територіальної громади. Вважаю, що дисертаційне дослідження виконано на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є завершеним науковим дослідженням, сукупність теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій якого забезпечує розв'язання актуального наукового завдання, що має істотне значення для розвитку теорії і практики публічного управління та адміністрування, зокрема у сфері інформаційно-комунікативного забезпечення

розвитку територіальних громад. За актуальністю теми, ступенем обґрунтованості наукових положень, їх достовірністю, науковою новизною та практичною цінністю одержаних результатів дисертаційна робота відповідає вимогам, установленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Івасютина Ігоря Михайловича на тему «Інформаційно-комунікативне забезпечення розвитку територіальної громади» заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

професор кафедри туризму,
в.о. директора Навчально-наукового інституту
врядування та бізнесу Національного університету
«Львівська політехніка»,
д.е.н., старший дослідник

Назарій ПОПАДИНЕЦЬ